

UMUMTA'LIM MAKTABLARIDA INGLIZ TILINI O'YINLAR YORDAMIDA O'RGATISH

Mualliflar: **Shermamatova Rushana Nizomjon qizi**,

shermamatovarushana14@gmail.com,

Chirchiq davlat pedagogika universiteti, Turizm fakulteti

Xorijiy til va adabiyoti yo'nalishi 2-kurs talabasi.

Mamadaliyeva Madina Abduqayum qizi

Chirchiq davlat pedagogika universiteti, Turizm fakulteti

Xorijiy til va adabiyoti yo'nalishi 2-kurs talabasi.

Ilmiy rahbar: **Abdixodirova Go'zal Erali qizi**

Chirchiq Davlat Pedagogika Universiteti

Pedagogika fakulteti

“Umumiy pedagogika” kafedrası

o'qituvchisi

guzalyaabdukadirova01@gmail.com

Annotatsiya: Ushbu maqola maktabda ingliz tilini o'rgatishda o'yinlarning rolini o'rganadi. Unda adabiyotlarni har tomonlama ko'rib chiqish, o'yinlardan pedagogik vosita sifatida foydalanish bilan bog'liq potensial foyda va muammolarni muhokama qilish ko'rsatilgan. Maqolada, shuningdek, o'yinlarni ingliz tili sinflariga integratsiyalash metodologiyasi ko'rsatilgan va o'yinga asoslangan ta'limning o'quvchilarning tilni bilish darajasiga ta'sirini o'rganuvchi empirik tadqiqotlar natijalari keltirilgan.

Kalit so'zlar: Dinamik, interaktiv, metodologiya, empirik dalillar, Vocabulary Bingo, muloqot ko'nikma, integratsiyalash.

Abstract: This article examines the role of games in teaching English at school. It includes a comprehensive review of the literature and a discussion of the potential benefits and challenges of using games as a pedagogical tool. The article also presents a methodology for integrating games into English classrooms and provides

empirical research on the effects of game-based learning on students' language proficiency.

Keywords: Dynamic, interactive, methodology, empirical evidence, Vocabulary Bingo, communication skills, integration.

Ingliz tilini ikkinchi yoki chet tili sifatida o'qitish o'quvchilarni jalb qilish va til o'rganishni osonlashtirish uchun innovatsion va samarali yondashuvlarni talab qiladi. Katta e'tiborga sazovor bo'lgan bunday yondashuvlardan biri o'yinlarni sinfga integratsiya qilishdir. O'yinlar dinamik va interaktiv o'quv muhitini taklif qiladi, o'quvchilarga mazmunli kontekstda til ko'nikmalarini mashq qilish imkoniyatini beradi. Ushbu maqola maktab darajasida ingliz tilini o'rgatishda o'yinlardan foydalanish bilan bog'liq potensial foyda va muammolarni o'rganishga qaratilgan. Mavjud adabiyotlarni ko'rib chiqish, metodologiyalarni o'rganish va empirik dalillarni taqdim etish orqali ushbu maqola o'quvchilarning til malakasini oshirishda o'yinga asoslangan ta'lim samaradorligini yoritishga intiladi.

Bundan tashqari, o'yinga asoslangan ta'limni osonlashtirishda o'qituvchining rolini va qo'llab-quvvatlovchi sinf muhitini yaratishning ahamiyatini o'rganadi [1]. O'quv maqsadlari, yosh guruhi va o'quvchilarning malaka darajasidan kelib chiqqan holda mos o'yinlarni tanlash muhokama qilingan. Metodika o'yin faoliyatini tinglash, gapirish, o'qish va yozish kabi o'ziga xos til qobiliyatlari bilan moslashtirish muhimligini ta'kidlaydi. Shuningdek, u o'yinlarni dars rejalariga, jumladan, o'yin oldidan, o'yin davomidagi va o'yindan keyingi harakatlarni kiritish strategiyalarini taklif qiladi. Bundan tashqari, o'quvchilar taraqqiyotini baholash va o'yinga asoslangan ta'lim samaradorligini baholash bo'yicha ko'rsatmalar beradi.

Ingliz tili sinflarida o'yinga asoslangan ta'limning ta'siri bo'yicha olib borilgan tadqiqotlarning empirik dalillarini taqdim etadi. Topilmalar o'yinga asoslangan faoliyat va o'quvchilarning til bilish darajasi o'rtasidagi ijobiy bog'liqlikni ko'rsatadi. O'yinga asoslangan o'rganish bilan shug'ullanadigan o'quvchilar motivatsiyani, yuqori darajadagi ishtirokni va til ishlab chiqarishni yaxshilashni ko'rsatadi [2]. Natijalar shuni ko'rsatadiki, o'yinlar haqiqiy muloqot uchun platforma bo'lib xizmat

qiladi va tilni o'zlashtirish uchun qulay sinf muhitini yaratadi. Maktabda ingliz tilini o'rgatishda turli mavzularni tushuntirish uchun ishlatilishi mumkin bo'lgan turli xil o'yinlar mavjud. Quyida bir nechta misollar: Vocabulary Bingo: O'qitilayotgan mavzuga oid inglizcha lug'at so'zlari bilan bingo kartalarini yaratish. Ta'riflar, sinonimlar yoki misol jumllalarini chaqiradi va o'quvchilar bingo kartalarida mos keladigan so'zni belgilaydi. Ushbu o'yin so'z boyligini saqlash va tanib olishni kuchaytirishga yordam beradi. So'zlar assotsiatsiyasi: Dorskaga mavzu bo'yicha kalit so'z yoziladi va o'quvchilar navbatma-navbat tegishli so'z yoki iboralar bilan chiqishlari so'raladi. Ularni so'zlar orasidagi bog'lanishni tushuntirishga undaladi. Bu o'yin tanqidiy fikrlashni rivojlantiradi va o'quvchilarning so'z boyligini kengaytiradi. Tabu: Mavzuga aloqador lug'at so'zlari yoki iboralar to'plami tayyorlanadi va o'quvchiga ma'lum "tabu" so'zlarni ishlatmasdan so'zni tavsiflash topshiriladi. Boshqa o'quvchilar tavsifga asoslanib [3], so'zni taxmin qilishlari kerak. Bu o'yin o'quvchilarning muqobil lug'atdan foydalangan holda tushunchalarni tasvirlash qobiliyatini oshiradi va faol tinglashni rivojlantiradi. Rolli o'yin: O'quvchilarni juftlik yoki kichik guruhlariga bo'lish va ularga mavzuga oid rollarni belgilash kerak bo'ladi. Misol uchun, restoranda ovqat buyurtma qilish haqidagi darsda bir talaba ofitsiant, ikkinchisi esa mijoz bo'lishi mumkin. Keyin talabalar tegishli til va iboralar yordamida suhbatga kirishadilar. Rolli o'yin muloqot ko'nikmalarini va real hayotda tilni qo'llashni rivojlantirishga yordam beradi. Shifrlangan jumllar: Mavzuga oid chalkash gaplar to'plami tayyorlanadi. Talabalar to'g'ri jumllar yaratish uchun so'zlarni qayta joylashtirishlari kerak. Ushbu o'yin jumla tuzilishi, grammatika va sintaksisni mustahkamlaydi. 100 Charades: Kichik kartochkalarga mavzu bilan bog'liq turli xil so'zlar yoki iboralar yoziladi. Bir talaba jimgina so'z yoki iborani bajaradi, qolgan sinf esa bu nima ekanligini taxmin qilishga harakat qiladi. Ushbu o'yin ijodkorlikni rag'batlantiradi, so'z boyligini mustahkamlaydi va og'zaki bo'lmagan muloqot qobiliyatlarini yaxshilaydi. Hikoya to'garagi: Davraga o'tiriladi va har bir talaba mavzuga oid hamkorlikda hikoya yaratish uchun bir gap qo'shadi.

Bu o'yin ijodkorlikni rivojlantiradi, turli zamon va lug'atdan foydalanishni rag'batlantiradi va hikoya qilish qobiliyatini oshiradi [4].

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, ushbu maqola maktab darajasida ingliz tilini o'rganishni kuchaytirishda o'yinlarning muhim rolini ta'kidlaydi. Adabiyotlarni har tomonlama ko'rib chiqish empirik dalillar bilan birgalikda o'yin orqali o'qitishning o'quvchilarning til bilimiga ijobiy ta'sirini ko'rsatadi. O'yinlarni o'quv dasturiga integratsiyalashgan holda, o'qituvchilar faol ishtirok etishga yordam beradigan va o'quvchilarni til ko'nikmalarini rivojlantirishga undaydigan dinamik va qiziqarli o'quv muhitini yaratishi mumkin. O'yinni tanlash va baholash kabi qiyinchiliklar mavjud bo'lsa-da, afzalliklari kamchiliklardan ustun turadi. O'yinga asoslangan o'rganish ingliz tilini o'rgatishda istiqbolli yondashuvni taklif etadi, tilga bo'lgan muhabbatni kuchaytiradi va tilni mazmunli o'zlashtirishga yordam beradi.

Foydalanilgan adabiyoti

1. Johnson, K. E. The Sociocultural Turn and Its Challenges for Second Language Teacher Education. // TESOL Quarterly., – London., 2006.
2. Harmer J. The Practice of English Language Teaching. – London., 2001.
3. K. G. Bakieva and Sh. K. Muradkasimova, "Enhancing ICT Technologies in Teaching, Learning and Assessment of foreign languages in Uzbekistan.," Int. Conf. Inf. Sci. Commun. Technol. Appl. Trends Oppor. ICISCT 2019, pp. 1–3, 2019.
4. Sorokov Galina Viktorovna va Zikova Anastasiya Valerievna. "Chet tili matnni tinglanishning lingvodidaktik muammolari reyesteri" Ta'lim pedagogikasi va psixologiyasi, №. 1, 2020, bet. 146-157.
5. Bekmuratova U. B. "Ingliz tilini o'qitishda innovatsion texnologiyalardan foydalanish" mavzusida referat. Toshkent, 2012
6. Q. Xatamova, M.N.Mirzayeva. "Ingliz tili darslarida qo'llaniladigan interfaol usullar" (uslubiy qo'llanma), Navoiy, 2006, 40
7. Avanesova, V.N. Didaktik o'yin va maktabgacha yoshdagi bolalarni o'qitish muammosi .